



Instrumente de pledoarie în favoarea naturii

Pierderea biodiversității, protejarea naturii și
strategia UE pentru natură

Contents

Natura e importantă pentru că...	3
Pierdem natură mai mult ca oricând...	4
Efectele pierderii biodiversității și-au făcut deja apariția	5
Aceste efecte se vor agrava dacă tendința continuă	6
Dar toate acestea chiar contează?	7
Deci, de ce pierdem biodiversitatea?	8
Să aflăm mai multe despre legătura cu schimbările climatice	9
Lumea cunoaște aceste probleme?	10
Cum putem opri această pierdere?	11
Există exemple bune de urmat?	12
Ce face Europa pentru a rezolva problema?	13
Ce pot face eu personal?	14

Natura e importantă pentru că...

- ✘ Biodiversitatea susține tot ce înseamnă viață pe Pământ
- ✘ Pierderea biodiversității înseamnă pierderea serviciilor vitale de care depind societățile
- ✘ Ecosistemele și solurile absorb carbonul și ne ajută la limitarea efectelor schimbării climatice

Biodiversitatea este varietatea vieții pe Pământ. Această rețea de lucruri vii este însăși țesătura vieții, curățând apa pe care o bem, polenizând plantele, purificând aerul pe care îl respirăm, reglând clima, păstrând solurile noastre fertile, furnizându-ne medicamente și livrând multe dintre materiile prime de bază pentru industrie.

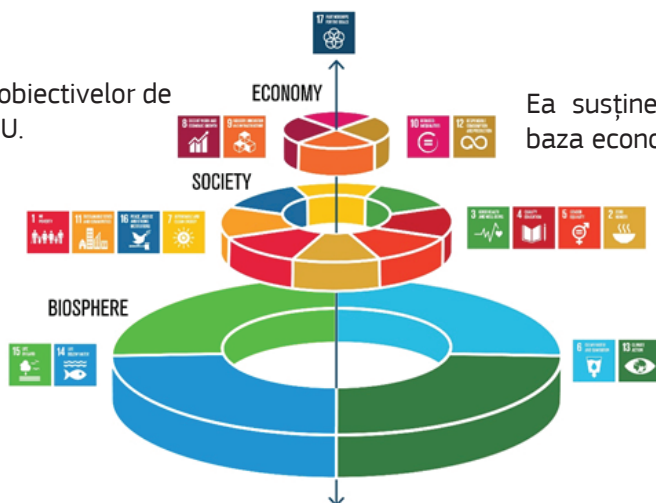
Ecosistemele îndeplinesc servicii esențiale de menținere a sistemului nostru de supraviețuire. Când distrugem biodiversitatea, noi distrugem acest sistem, ne tăiem craca pe care stăm. Sistemele afectate sunt mai fragile și au o capacitate limitată de a face față evenimentelor extreme sau bolilor noi. Ecosistemele bine echilibrate, în schimb, ne protejează împotriva dezastrelor neprevăzute și, dacă le folosim într-un mod durabil, ele oferă multe dintre cele mai bune soluții la provocări urgente.

Avem nevoie de ecosisteme și biodiversitate din multe motive. În afară de valoarea lor intrinsecă și de lucrurile imateriale pe care le atrag după sine, ca de exemplu îmbogățirea spirituală și valoarea estetică, ecosistemele sunt fundamentul tuturor economiilor și societăților. Ele formează infrastructura critică pe care se bazează prosperitatea și existența noastră.

Pierderea biodiversității este periculoasă. Această pierdere este...

- ✘ o chestiune **climatică**, deoarece distrugerea și deteriorarea ecosistemelor și solurilor accelerează încălzirea globală
- ✘ o chestiune **economică**, deoarece capitalul natural furnizează resurse esențiale pentru industrie
- ✘ o chestiune de **securitate**, deoarece pierderea resurselor naturale, mai ales în țări în curs de dezvoltare, poate duce la conflict
- ✘ o chestiune de **siguranța hranei**, deoarece polenizatorii și organismele din sol joacă un rol decisiv în sistemul nostru de alimentație
- ✘ o chestiune de **sănătate**, întrucât natura îmbunătățește calitatea aerului, apei și solului, reduce expunerea la agenții poluanți și răcorește orașele noastre
- ✘ o chestiune **etică**, întrucât pierderea biodiversității îi afectează mai ales pe cei mai săraci, agravând inegalitățile sociale
- ✘ o chestiune **între generații**, deoarece răpim urmașilor noștri baza unei vieți împlinite
- ✘ o chestiune de **moralitate**, pentru că nu ar trebui să distrugem planeta vie

Natura stă la baza tuturor obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU.



Ea susține societatea și formează baza economiei noastre.

Imagine de la:

<https://www.stockholmresilience.org/images/18.36c25848153d54bdba33ec9b/1465905797608/sdgs-food-azote.jpg>

Pierdem natură mai mult ca oricând...

- ✘ Activitățile umane au dus planeta la cea de a șasea extincție masivă, amenințând 1 milion de specii cu dispariția
- ✘ Între 1970 și 2014 fauna globală a scăzut cu 60 %
- ✘ Biodiversitatea peste și sub pământ scade în fiecare regiune din lume cu o viteză fără precedent
- ✘ Această pierdere este strâns legată de schimbările climatice și face parte din criza ecologică generală

Ratele de extincție sunt astăzi în întreaga lume de aproximativ 100-1 000 de ori mai mari decât înaintea apariției omului. Este cel mai mare eveniment de extincție de la dispariția dinozaurilor. Circa 42 % din speciile de faună și floră cu tendințe cunoscute au scăzut în populație în ultimul deceniu.

Pădurile tropicale sunt distruse într-un ritm rapid, zona pierdută anual corespunzând suprafeței Greciei. Aceste păduri găzduiesc cele mai înalte niveluri de biodiversitate de pe planetă. Suprafețele împădurite la nivel global acoperă în prezent doar 68 % din suprafața acoperită în epoca preindustrială.

Dacă temperatura globală crește cu 2 °C, **recifele de corali de la tropice vor muri**, ceea ce va distruge mijloacele de trai a jumătate de miliard de oameni.

Solurile sunt gazda unei diversități extraordinare: 25 %-30 % din toate speciile de pe Pământ trăiesc în soluri pe toată durata vieții sau doar parțial. **Biodiversitatea solului** este influențată masiv de activitățile umane. Degradarea pământului și a solului în interiorul și în afara UE determină tot mai mult reducerea biodiversității și a serviciilor ecosistemelor precum furnizarea de apă curată și hrană nutritivă, absorbția carbonului sau protecția împotriva eroziunii.

Diminuarea numărului de insecte este deosebit de dramatică. Insectele sunt importante deoarece ele constituie hrana pentru animale mai mari, cum ar fi păsări, lilieci, reptile, amfibieni și pești. Dacă dispăre această sursă de hrană, atunci toate aceste animale vor muri de foame. Insectele, de asemenea, efectuează și servicii cum ar fi polenizarea, combaterea dăunătorilor și reciclarea nutrienților.

În 2018, un studiu asupra pădurilor tropicale în Puerto Rico a raportat pierderi de biomasă între 98 % și 78 % la [artropodele](#) terestre și aeriene începând din anii '80, cu pierderi anuale de circa 2,5 %. Pierderi asemănătoare se înregistrează în aceleași regiuni, ca rezultat direct, și la păsări, broaște și șopârle.

În 2019, analiza a 73 de rapoarte istorice privind declinul insectelor a concluzionat că rata actuală a declinului ar putea duce la extincția a 40 % din speciile de insecte la nivel global în următoarele câteva decenii.

Și mările suferă – există acum peste 400 de zone moarte în oceanele din întreaga lume, în special ca rezultat al deversărilor de îngrășăminte în oceane.

Zonele umede din Europa de Vest, Centrală și de Est s-au micșorat cu 50 % din 1970 încoace, iar în ultimul deceniu au scăzut 71 % din stocurile de pește și 60 % din stocurile de amfibieni. La ora actuală, în Europa de Vest și Centrală și în vestul Europei de Est cel puțin 37 % din peștii de apă dulce și circa 23 % din amfibieni riscă să dispară.

Linkuri:

<https://ipbes.net/news/ipbes-global-assessment-preview>

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0006320718313636>

Lista Roșie a Arborilor Europeni:

<https://www.iucn.org/news/species/201909/over-half-europes-endemic-trees-face-extinction>

Studiu din 2019: https://www.insect-respect.org/fileadmin/images/insect-respect.org/Rueckgang_der_Insekten/2019_Sanchez-Bayo_Wyckhuys_Worldwide_decline_of_the_entomofauna_A_review_of_its_drivers.pdf

Studiu din Puerto Rico ([Lister and Garcia, 2018](#))

Studiu din Regatul Unit:

https://www.somersetwildlife.org/sites/default/files/2019-11/FULL%20AFI%20REPORT%20WEB1_1.pdf

Studiu german despre insecte ([Hallmann et al., 2017](#))

Efectele pierderii biodiversității și-au făcut deja apariția

- ✘ Multe servicii pe care le primim de la natură dispar din cauza pierderii biodiversității
- ✘ Printre acestea se numără menținerea habitatului, polenizarea, reglarea cantității și a calității apei dulci, formarea solului, reglarea inundațiilor și stocarea carbonului

Potrivit WWF, **din 1970 au dispărut 60 % din populațiile de vertebrate din întreaga lume**. Aceasta înseamnă dispariția a mai mult de jumătate din totalul păsărilor, mamiferelor, reptilelor, amfibienilor și peștilor în doar 50 de ani.

O mare parte din această pierdere are loc în afara Europei, așa încât deseori nu este raportată. Între 30 % și 50 % din mangrove au dispărut sau au fost îndepărtate în ultimii 50 de ani și aproape 50 % din recifele de corali au fost distruse. Dar și în Europa s-au înregistrat pierderi mari. În 2017, un studiu din Germania a dezvăluit un declin de 76 % în **biomasa** insectelor zburătoare în zonele protejate începând din 1990, o pierdere de aproape 3 % pe an.

Dacă nu schimbăm cursul, întreaga omenire va fi afectată. Avem nevoie de o schimbare profundă și transformativă pentru a opri pierderea biodiversității pe pământ și sub pământ și deteriorarea naturii. În prezent, cele mai afectate sunt comunitățile rurale din țările în curs de dezvoltare, care depind direct de natură pentru a-și satisface nevoile de zi cu zi, dar efectele care apar ulterior vor avea o răspândire mult mai largă.

Nu este vorba doar de pierderea faunei. Când pierdem biodiversitate, pierdem serviciile realizate de ecosisteme – adică lucrurile pe care natura le efectuează gratis. Un sfert din oamenii săraci din lume și peste 90 % din cei care trăiesc în condiții de sărăcie extremă depind de păduri pentru o anumită parte a existenței lor și, în ciuda acestui fapt, pădurile tropicale constituie unul dintre punctele fierbinți majore pentru pierderea biodiversității.

În lumea dezvoltată, în timp ce valoarea totală a producției agricole de culturi s-a triplat din 1970, celelalte contribuții ale naturii, cum ar fi carbonul organic din sol și varietatea polenizatorilor, au scăzut, demonstrând că aceste câștiguri pe termen scurt în producție nu sunt durabile.

Degradarea pământului a redus deja productivitatea a circa unei pătrimi din suprafața globală de pământ. Polenizatorii sălbatici din Europa înregistrează un declin dramatic în diversitate și abundență și mulți sunt deja pe cale de dispariție. Potrivit Listei Roșii a Arborilor Europei, peste jumătate din arborii nativi europeni sunt în pericol să dispară.

A se vedea: <https://www.iucn.org/tags/work-area/red-list>

https://wwf.panda.org/knowledge_hub/all_publications/living_planet_report_2018/

Aceste efecte se vor agrava dacă tendința continuă

- ✘ Pierderea biodiversității cauzează „dispariții în cascadă”, în care pierderea unei specii duce la pierderea unei alte specii, care la rândul ei duce la pierderea alteia...
- ✘ Până la 5 miliarde de oameni se vor confrunta cu un nivel înalt de poluare a apei și o polenizare insuficientă pentru nutriție, potrivit unor scenarii din viitor privind utilizarea terenurilor și schimbările climatice
- ✘ Atunci când deteriorăm ecosisteme, acestea eliberează carbon în loc să îl stocheze. Aceste „bucle de reacție” accelerează procesul de schimbare climatică.

Pierderea biodiversității face imposibilă atingerea obiectivelor pentru o dezvoltare durabilă impuse de ONU. Deja jumătate din cele 44 de obiective legate de sărăcie, foame, sănătate, apă, orașe, climă, degradarea oceanelor și a solului sunt subminate de tendințele negative considerabile existente în natură și efectele sale asupra oamenilor.

Una dintre cele mai mari îngrijorări legate atât de schimbările climatice, cât și de pierderea biodiversității este existența unor puncte de cotitură. Acestea sunt puncte-limită care nu au voie să fie atinse niciodată, din cauză că depășirea unui punct de cotitură poate duce la schimbări mari, abrupte, transferând un sistem într-o altă stare. Aceste transferuri sunt ireversibile sau dificil de anulat și pot avea efecte negative severe. Un exemplu din trecut este prăbușirea pescuitului de cod din Terra Nova în anii '90, când biomasa de cod a scăzut abrupt la 1 procent din cifra anterioară din cauza pescuitului excesiv continuat. Stocurile nu se vor putea reface înainte de anul 2030, cel mai devreme.

Mai multe puncte de cotitură au fost identificate pentru mediu la nivel global, inclusiv privind stratul de gheață din Groenlanda, ghețarii alpini, solurile deșertificate și recifele de corali. Aceste puncte de cotitură pot constitui puncte ireversibile, adică fără cale de întoarcere – punctul de la care se amplifică buclele de reacție cu riscul de colaps al mediului înconjurător.

Aproape o treime din corali care formează recife, rechinii și peștii înrudiți cu rechinii și peste o treime din mamiferele marine sunt în prezent amenințate cu dispariția.

Pierderea biodiversității este o cauză fundamentală pentru conflict și migrație, afectând interese vitale ale tuturor societăților. Și este o veste foarte proastă pentru companii. Potrivit raportului anual privind riscurile globale efectuat de Forumul Economic Mondial, componentele capitalului natural cum ar fi aerul, apa, solul și biodiversitatea sunt cele mai probabile și de mare impact riscuri care ne periclitează economia și societatea.

Biologul american Paul Ehrlich a comparat odată pierderea speciilor cu scoaterea la întâmplare a unor nituri de pe aripa unui avion. Avionul ar putea să mai zboare un timp, dar la un moment dat se va produce o avarie cu urmări catastrofale.

DAR – încă există speranță! Încă mai avem timp să oprim pierderea biodiversității și să menținem schimbarea climatică la un nivel gestionabil – cu condiția să acționăm rapid și la scară largă! Timpul este cea mai mare provocare a noastră. Potrivit celor mai recente rapoarte speciale ale Comisiei interguvernamentale pentru schimbările climatice (*Intergovernmental Panel on Climate Change – IPCC*), următorii 10 ani vor fi decisivi.

Linkuri

Raportul privind riscurile globale 2020 al Forumului Economic Mondial:

<https://www.weforum.org/reports/the-global-risks-report-2020>

Mediul european - starea și perspectiva 2020 (SOER), Agenția Europeană de Mediu:

<https://www.eea.europa.eu/publications/soer-2020>

Dar toate acestea chiar contează?

- ✘ Omenirea a consumat mai multe resurse decât poate genera Pământul într-un an începând cu anii '70
- ✘ Acum am avea nevoie de 1,6 Pământuri pentru a acoperi cerințele pe care le impunem naturii în fiecare an
- ✘ Până la 300 de milioane de oameni se confruntă deja cu un risc crescut de inundații și uragane din cauza pierderii habitatelor de coastă și a protecției acestora

Impactul nostru colectiv asupra naturii este fără precedent în istoria planetei. Activitatea umană a schimbat semnificativ trei sferturi din mediul terestru și două treimi din mediul marin. În 2019, data de 29 iulie a fost „Earth Overshoot Day” – ziua în care omenirea a epuizat resursele planetei pentru anul respectiv.

Peste o treime din suprafața terestră și aproape trei sferturi din resursele de apă dulce sunt alocate acum producției de culturi sau producției zootehnice.

Pierderea biodiversității înseamnă pierderea opțiunilor pentru viitor, cum ar fi posibilitatea dezvoltării de medicamente noi. Aproximativ 70 % din medicamentele împotriva cancerului sunt fie produse pe bază naturală, fie produse sintetice inspirate din natură, iar 4 miliarde de oameni se bazează mai ales pe medicamente naturale. Pierderea biodiversității înseamnă pierderea multor medicamente chiar înainte ca acestea să fi fost descoperite – o pierdere irecuperabilă pentru omenire.

Toate acestea contează și la nivel personal. Natura are multe efecte preventive și de refacere asupra sănătății. Contactul regulat cu natura poate reduce stresul și stimula activitatea fizică, având un efect pozitiv asupra dispoziției, concentrării și sănătății, reducând riscurile legate de un stil de viață sedentar. Rapoarte recente ale Convenției privind Biodiversitatea (CBD) și ale Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) confirmă că ecosistemele sănătoase sunt cheia prevenirii bolilor și că acestea trebuie considerate piloni de bază într-un sistem de sănătate eficient.

Chiar și sistemul de agricultură din Europa a devenit un factor principal în pierderea biodiversității. Utilizarea larg răspândită a pesticidelor și îngrășămintelor, eroziunea solului și înlocuirea pădurilor mixte cu plantații de monoculturi au un efect negativ asupra ecosistemelor din Europa. Când solurile se degradează, fertilitatea lor scade, au nevoie de mai mulți aditivi chimici și își pierd capacitatea de a reține apă și carbon. Acest fapt duce la rândul său la inundații mai frecvente și mai grave și contribuie la emisia de gaze cu efect de seră.

În afară de presiunea pe care sistemul nostru alimentar o exercită în prezent asupra apei, ecosistemelor și biodiversității, aproximativ o treime din întreaga producție de alimente din lume este risipită. Această risipă corespunde unei cantități de 1,3 miliarde de tone în fiecare an. În UE se pierde sau se risipește circa o cincime din producția de alimente. Aceasta reprezintă echivalentul a 88 de milioane de tone de alimente, cu un cost de 143 de miliarde euro.

Linkuri

Biodiversitatea și sănătatea: <https://www.cbd.int/health/stateofknowledge>

„Overshoot Day”: <https://www.overshootday.org>

Deci, de ce pierdem biodiversitatea?

- ✘ Pierderea de habitat, supraexploatarea, schimbările climatice, poluarea și speciile alogene invazive contribuie la pierderea biodiversității
- ✘ Dar cauza principală sunt activitățile umane nesustenabile
- ✘ Cerința noastră pentru resurse noi cauzează despăduriri, schimbarea modelului de folosință a terenului și distrugerea habitatelor naturale în toată lumea

Motivul principal care stă la baza crizei climatice și ecologice sunt modelele de producție și consum nesustenabile. Impactul cumulat al unui model economic potrivit căruia proiectăm, producem, folosim și pe urmă mai degrabă aruncăm, decât să re folosim sau să reciclăm a avut efecte secundare nedorite.

Extragerea și procesarea materialelor, a combustibililor și a hranei a dus la 90 % din pierderea biodiversității și a generat jumătate din toate emisiile de gaze cu efect de seră, potrivit International Resource Panel (Grupul internațional privind utilizarea durabilă a resurselor).

Modelul nostru economic bazat pe consum deseori înseamnă că ciclurile politice și instituțiile publice și financiare se concentrează pe obiective pe termen scurt, ignorând implicațiile mai ample pe termen lung.

Schimbările climatice au deja efecte asupra pierderii biodiversității, interacționând cu alți factori și agravându-i. De asemenea, este probabil că acestea vor amplifica în viitor efectele celorlalți factori care cauzează pierderea biodiversității. Aceste efecte se vor intensifica dacă temperatura va continua să crească.

În Europa, cauza principală a pierderii biodiversității este schimbarea folosinței terenurilor.

Practicile agricole și silvice au devenit mai intensive, implicând mai mulți aditivi chimici, mai puțin spațiu liber între terenurile agricole și o varietate redusă de culturi. Această lipsă de varietate înseamnă, de exemplu, mai puține insecte și, ca atare, mai puține păsări. Subvențiile acordate pentru producție, care încurajează cantitatea în detrimentul calității și varietății, sunt de asemenea un factor.

Orașele și zonele urbane s-au răspândit enorm, acoperind solurile și lăsând mai puțin loc pentru natură. Și dacă terenurile agricole și dezvoltările urbane nu lasă loc pentru natură, atunci rezultatul este pierderea biodiversității. Multe companii și mulți cetățeni nu sunt conștienți de măsura în care societatea noastră depinde de biodiversitate. Folosirea produsului intern brut (PIB) drept măsură pentru dezvoltarea economică poate de asemenea să mascheze întreaga amploare a efectului pe care îl avem asupra mediului.

Linkuri

<https://sdg.iisd.org/news/global-outlook-highlights-resource-extraction-as-main-cause-of-climate-change-biodiversity-loss>

https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/27518/GRO_2019_SPM_EN.pdf?sequence=1&isAllowed

Să aflăm mai multe despre legătura cu schimbările climatice

- ✘ În ceea ce privește impactul, criza biodiversității globale este la fel de gravă ca schimbările climatice
- ✘ Pierderea biodiversității și criza climatică nu sunt doar legate între ele, ci se agravează reciproc
- ✘ Dar protejarea biodiversității și restaurarea ecosistemelor sunt mijloace excelente de contracarare a efectelor schimbărilor climatice

Schimbările climatice sunt catastrofale. Potrivit unui studiu de prognoză interinstituțional efectuat de Sistemul european de analiză a strategiilor și politicilor (*European Strategy and Policy Analysis System – ESPAS*) pentru instituțiile europene, deciziile legate de climă vor determina nu doar viitorul economiilor și al societăților noastre, ci într-adevăr al omenirii ca specie.

Dar și mai grav este faptul că biodiversitatea este afectată puternic de criza climatică. În afară de efectul ei asupra bunăstării oamenilor, **schimbarea climatică face ca ecosistemele să devină mai fragile** și intensifică efectele celorlalți factori care cauzează pierderea biodiversității, inclusiv distrugerea și fragmentarea habitatelor, poluarea, supraexploatarea și speciile alogene invazive.

Schimbările climatice produc deja schimbări dramatice în ținuturile polare și în zonele marine și amplifică incendiile, temperaturile în creștere afectând fauna pe măsură ce habitatele polare se schimbă și continentele ard. Mările noastre absorb peste 90 % din căldura excesivă a Pământului și, pe măsură ce se încălzesc, sunt tot mai puțin prielnice vieții marine și emană mai mult carbon în atmosferă. Pășunile și savanele dispar, deșertificate și degradate mai repede decât orice alt tip de habitat de pe planetă, ca rezultat al creșterii temperaturii.

În același timp, această pierdere a biodiversității are un efect negativ asupra climei. În loc să stocheze carbonul în soluri și biomasă, ecosistemele îl emană înapoi în atmosferă. Despădurirea mărește cantitatea de dioxid de carbon în atmosferă, ceea ce cauzează o mai mare pierdere a biodiversității.

Astfel, pierderea biodiversității și schimbările climatice sunt legate între ele și interdependente. Nu putem aborda pierderea biodiversității fără a aborda schimbările climatice și nu putem aborda schimbările climatice fără a combate pierderea biodiversității în același timp.

Pe de altă parte, conservarea și restaurarea biodiversității și a ecosistemelor pot aduce contribuții esențiale în combaterea schimbărilor climatice – în așa măsură încât 30 % din obiectivele legate de atenuarea crizei climatice ar putea fi atinse cu ajutorul unor soluții bazate pe natură, cum ar fi restaurarea pădurilor, solurilor și regiunilor umede. Abordarea unei schimbări de comportament și de modele de consum (cum ar fi consumul excesiv de carne) ar putea reduce în continuare presiunea atât asupra biodiversității, cât și asupra schimbărilor climatice.

ESPAS, *Global trends to 2030* (Tendințe globale spre 2030), 2019:

https://espas.secure.europarl.europa.eu/orbis/sites/default/files/generated/document/en/ESPAS_Report2019.pdf

Schimbările climatice și pierderea biodiversității sunt cele două fețe ale aceleiași monede:

https://wwf.panda.org/our_work/climate_and_energy/climate_nature_future_report

Lumea cunoaște aceste probleme?

Conștientizarea importanței biodiversității se află încă la un nivel scăzut, dar este în creștere

Studii ca *Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services* (Evaluarea globală a biodiversității și serviciilor ecosistemelor), adoptat de IPBES (*Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services*) în mai 2019, precum și producții de televiziune ca serialul *The Blue Planet* (Planeta Albastră) contribuie la reechilibrarea balanței.

Într-un sondaj Eurobarometru la care au răspuns peste 27 000 de cetățeni din toate statele membre publicat în mai 2019, 95 % dintre intervievați au fost de acord că avem o responsabilitate față de natură și că a avea grijă de natură este un factor esențial în combaterea schimbărilor climatice. Circa 93 % dintre respondenți au fost de acord și că sănătatea și bunăstarea noastră depind de natură și biodiversitate. Tot mai mulți cetățeni devin conștienți de rolul pozitiv pe care natura și ecosistemele îl joacă în ceea ce privește sănătatea și siguranța hranei, precum și privind atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea și alte beneficii.

În timp ce interesul pentru biodiversitate ia tot mai multă amploare în rândul celor implicați, printre care companii, diferite niveluri din guvern sau cetățeni, nu toți sunt de aceeași părere în ceea ce privește gradul de urgență în abordarea factorilor direcți și indirecti care cauzează pierderea biodiversității.

Link la Eurobarometru:

<https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/survey/getsurveydetail/instruments/special/surveyky/2194>

Raportul IPBES: <https://ipbes.net/news/ipbes-global-assessment-preview>

Cum putem opri această pierdere?

- ✘ Trebuie să reducem drastic emisiile de CO₂ și să aplicăm soluțiile disponibile pe o scară mai largă
- ✘ Avem nevoie de un acord ambițios la nivel mondial pentru stoparea pierderii biodiversității la conferința COP15 a CBD din China din an viitor, așa cum prevede Pactul ecologic european
- ✘ Viitorul cadru privind biodiversitatea mondială după 2020 trebuie să așeze natura pe o traiectorie de redresare, cu schimbări transformative rapide și profunde

Oamenii de știință spun că următorii 10 ani vor fi cruciali. Avem nevoie de schimbări profunde în modul în care trăim și facem afaceri, începând cu sistemul nostru energetic și modul de folosință a terenurilor până la clădiri, orașe, transport și alimentație, și trebuie să combatem degradarea terenurilor până în anul 2030 și să ne apropiem de neutralitatea climatică până în anul 2050 cel târziu. Pactul ecologic european este răspunsul UE la această criză.

Există deja multe soluții, dar trebuie să le folosim mai amplu și la o scară mult mai largă. Trebuie să le implementăm rapid, să folosim surse de energie mai curate, să oprim despădurirea, să gestionăm mai bine terenul și să trecem la agricultura durabilă.

Trebuie să reducem noile emisii de CO₂ și să începem să decarbonizăm atmosfera. Fotosinteza realizată de plante și plancton este cea mai bună tehnologie de extragere a dioxidului de carbon pe care o avem, și ca atare ar trebui să protejăm și să redăm sănătatea ecosistemelor și să oprim distrugerea lor. Și avem nevoie de o tranziție în care nimeni să nu fie lăsat în urmă, pentru a evita o situație în care oamenii s-ar teme mai mult de măsurile propuse decât de efectele schimbărilor climatice.

Pentru a se plasa într-o poziție de lider în China, Europa trebuie să își convingă partenerii că deja acționează în favoarea biodiversității, atât la ea acasă, cât și în afara granițelor sale.

Trebuie să integrăm preocuparea pentru biodiversitate în deciziile politice la toate nivelurile, de la agricultură până la planurile naționale privind energia și transportul. Transformarea civilizației și economiei noastre pentru a le face mai sustenabile va necesita o gândire mai conectată și o abordare mai holistică a politicii sociale.

Companiile încep să își dea seama că depind de resursele naturale pentru alimente, fibre și materiale de construcții. Ecosistemele polenizează culturi, filtrează apa, ajută la descompunerea deșeurilor și reglează clima. Pierderea naturii are costuri directe pentru companii în ceea ce privește riscurile operaționale, continuitatea lanțurilor de aprovizionare, riscurile legate de răspundere și reputație, cota de piață și finanțele.

Companiile de top recunosc aceste riscuri, dar această înțelegere nu este larg răspândită – modul în care modelele de afacere și achiziția materialelor depind de natură și biodiversitate este adesea prea puțin cunoscut. Politica trebuie să ofere un cadru care să permită companiilor să adopte modele de consum și producție care să susțină conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității. O abordare favorabilă biodiversității va genera bunăvoință din partea clienților și va crea noi oportunități de afaceri pentru toți.

Linkuri

Pactul ecologic european:

https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1.0020.02/DOC_1&format=PDF

<https://www.newscientist.com/article/2201697-destruction-of-nature-is-as-big-a-threat-to-humanity-as-climate-change/#ixzz67LcfLAVb>

Există exemple bune de urmat?

Multe companii recunosc acum importanța analizării, evaluării și luării în calcul a impactului produs și a dependenței lor de capitalul natural și de serviciile ecosistemelor. Ele înțeleg cum aceasta le ajută la estimarea riscului financiar și le dotează cu un sistem cuprinzător de măsurare a durabilității pentru secolul XXI.

Avantajele pentru companii includ:

- ✘ viabilitatea pe termen lung a modelelor de afaceri;
- ✘ reducerea costurilor;
- ✘ creșterea eficienței operaționale;
- ✘ o cotă de piață mai mare;
- ✘ acces la piețe, produse și servicii noi;
- ✘ lanțuri de aprovizionare previzibile și stabile; precum și
- ✘ o relație mai bună cu acționarii și cu clienții.

Companii mari s-au angajat activ în coaliția pentru soluții legate de natură care s-a format la Summitul de la New York din 2019 privind politicile climatice.

Lideri europeni din domeniul financiar dezvoltă metodologii pentru măsurarea efectelor produse la nivel de portofoliu. Platforma pentru afaceri și biodiversitate cuprinde mai multe studii de caz din Europa: https://ec.europa.eu/environment/biodiversity/business/index_en.htm

Există multe exemple bune pe care responsabilii cu politicile de mediu le pot urma. Acțiunile specifice de conservare s-au dovedit adesea a fi eficace în Europa. Râsul iberic, de exemplu, a revenit de pe pragul dispariției (de la 52 de exemplare în 2002 la 327 în 2014) și, tot în Spania, acvila imperială a revenit de la circa 30 de perechi reproducătoare în anii '70 la peste 300 de perechi în 2011 – ambele cu ajutorul fondului european EU LIFE. Începând cu 1992, fondul LIFE al UE a contribuit cu peste 3 miliarde de euro la proiectele de natură din toată Europa.

Pentru mai multe exemple, a se vedea Premiile Natura 2000:

https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/awards/index_en.htm

Pentru mai multe exemple despre programul LIFE

<https://ec.europa.eu/environment/life/project/Projects/index.cfm>

Dacă doriți mai multe exemple de soluții bazate pe natură aplicate în Europa, vizitați: <https://oppla.eu/nbs/case-studies>; pentru mai multe exemple din toată lumea, consultați: <https://nature4climate.org/nbs-case-studies>

Ce face Europa pentru a rezolva problema?

- ✘ Pactul ecologic european stabilește cadrul pentru agenda ambițioasă de care avem nevoie
- ✘ Europa conduce campania pentru un acord ambițios în China an viitor
- ✘ O strategie europeană nouă pentru combaterea pierderii biodiversității a fost adoptată
- ✘ UE este o importantă susținătoare și finanțatoare de proiecte pentru protejarea biodiversității în întreaga lume

Eforturile Europei de a opri pierderea biodiversității peste sau sub pământ includ Strategia 2020 privind biodiversitatea (Asigurarea noastră de viață, capitalul nostru natural: o strategie a UE în domeniul biodiversității pentru 2020), **planul de acțiune 2017** pentru perfecționarea implementării acesteia (Un plan de acțiune pentru natură, cetățeni și economie), și o legislație puternică precum Directiva Păsări și Directiva Habitate, Directiva-cadru privind apa, Directiva-cadru privind strategia marină și Rețeaua Natura 2000 pentru zonele protejate.

Deși până în prezent s-au înregistrat doar succese limitate în combaterea pierderii biodiversității, situația ar trebui să se schimbe odată cu adoptarea unei noi strategii.

Viitoarea strategie privind biodiversitatea va cuprinde angajamente ambițioase și realiste. Elementele-cheie sunt o mai mare protecție a naturii, un plan de restaurare a naturii ambițios pentru a restaura ecosisteme sănătoase și un cadru permisiv pentru accelerarea schimbării transformative. Scopul este de a promova integrarea ecosistemelor și a serviciilor acestora în toate activitățile economice, conform principiului de „a nu dăuna” biodiversității și climei.

În scopul de a proteja biodiversitatea, Europa aspiră ca liderii mondiali să convină asupra unui cadru global ambițios privind biodiversitatea. Acesta va fi echivalentul obiectivului Paris 1.5°. Această a 15-a întâlnire a Convenției privind Biodiversitatea (CBD COP15) va analiza progresul realizat în atingerea obiectivelor actuale mondiale legate de biodiversitate și va ridica nivelul de ambiție pentru următorii zece ani.

Obiectivul general va fi susținut de angajamente pe plan național privind modul de atingere a acestor obiective, un mecanism robust pentru monitorizarea și analizarea strategiei și măsuri adecvate pentru finanțare și dezvoltarea capacităților. Acordul va trebui să includă de asemenea obiective ambițioase și măsurabile pentru a aborda starea biodiversității, factorii de pierdere a biodiversității și elemente-cheie ca finanțarea și cunoștințe mai aprofundate.

Pe plan național, ca parte a noului Pact ecologic european, Europa se angajează ferm pentru trei priorități din noua strategie privind biodiversitatea – protejarea biodiversității împotriva daunelor viitoare, restaurarea în cazul daunelor deja suferite și garanția că problema biodiversității este o caracteristică centrală a tuturor celorlalte domenii politice relevante.

Pe plan internațional, UE este un susținător principal al protecției biodiversității și al utilizării durabile a resurselor naturale. Ea angajează peste 350 milioane de euro pe an pentru biodiversitate în țările în curs de dezvoltare prin programe focalizate direct pe biodiversitate și programe pentru integrarea biodiversității în alte sectoare. De exemplu, în 2018, UE a finanțat 66 de zone protejate în 27 de țări din Africa Subsahariană.

Unul dintre obiectivele pe care Europa le urmărește de vreme îndelungată este stoparea pierderii suprafețelor împădurite pe plan mondial până în anul 2030 cel târziu și reducerea procentajului brut al defrișărilor din zonele tropicale cu 50 % până în anul 2020. Acordurile de liber schimb ale UE cuprind capitole privind comerțul și dezvoltarea durabilă, cu prevederi referitoare la protejarea mediului, schimbările climatice, biodiversitate și păduri, inclusiv obligația de a asigura că acordurile de mediu cum ar fi Acordul de la Paris și Convenția privind Diversitatea Biologică se vor implementa efectiv.

Linkuri

Câteva dintre proiectele europene de dezvoltare: https://ec.europa.eu/europeaid/projects-ground_en

[Legislația UE privind natura: https://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/index_en.htm](https://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/index_en.htm)

Pactul ecologic european:

https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_ro

Planul de acțiune al UE:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017DC0198&qid=1583329521025&from=RO>

Rețeaua Natura 2000:

https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/index_en.htm

Strategia UE în domeniul biodiversității:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011DC0244&qid=1583329167322&from=RO>

Ce pot face eu personal?

- ✘ Vorbește despre pierderea biodiversității
- ✘ Urmărește-ți consumul de resurse
- ✘ Implică-te într-o campanie pentru a te informa mai bine și ajută la răspândirea acestor idei

Nu dispera – acționează! Dacă începi cu lucruri mici, îți va fi mai ușor să faci progrese spre măsuri mai ambițioase. Începe prin a vorbi despre aceste probleme cu familia și prietenii tăi. Abordează-le la serviciu și la școală. Cercetătorii au arătat că este nevoie doar de un număr mic de indivizi dedicați și pașnici pentru a realiza schimbări sociale majore – câteodată doar de 3,5 %!

Exercită presiuni asupra responsabililor politici – scrisorile și e-mailurile pot avea o influență remarcabilă.

Există foarte multe posibilități. Începe prin a te gândi la amprenta ta de carbon și ce poți face pentru a o reduce – izolarea casei, reconsiderarea aprovizionării cu energie și favorizarea mijloacelor de transport sustenabile. Gândește-te la îmbrăcămintea pe care o cumperi, de care ai într-adevăr nevoie și dacă aceasta chiar trebuie să fie nouă. Gândește-te la concediile tale – poate că preferi să petreci mai mult timp într-un singur loc, decât să vizitezi mai multe. Și gândește-te la banii tăi – folosește banca investițiile tale într-un mod responsabil din punct de vedere ecologic?

Caută produse și servicii care au primit eticheta ecologică a UE, o etichetă pentru excelență ecologică acordată produselor și serviciilor care îndeplinesc standarde de mediu la nivel înalt pe tot parcursul ciclului lor de viață.

La cumpărăturile de alimente, încearcă să favorizezi bunuri locale și de sezon. În acest fel reduci emisiile de CO₂ ascunse provenite din transport și înmagazinare. Cumpără, dacă poți, alimente ecologice – mâncarea ecologică conține mai puține pesticide, este de obicei mai proaspătă, pentru că provine din surse locale, și este mai puțin dăunătoare mediului, întrucât fermele ecologice sunt prin natura lor mai durabile. Și gândește-te să mănânci mai puțină carne – un regim echilibrat este mult mai ecologic.

Analizează-ți obiceiurile de consum. Cea mai mare parte a pierderii biodiversității se regăsește în cerința noastră pentru resurse noi, ca lemnul și materialele textile. Ești și tu parte din problemă? Sau, dacă ții cont de cei patru „r” – refuză, redu, repară, reciclează – atunci deja ajuți la combaterea pierderii biodiversității.

Linkuri

https://ec.europa.eu/clima/citizens/tips_ro

https://ec.europa.eu/environment/nature/info/pubs/docs/brochures/biodiversity_tips/ro.pdf

Campanie a UNEP (*United Nations Environment Programme*) pentru un stil de viață durabil adresată tinerilor:

<https://medium.com/disruptive-design/introducing-the-anatomy-of-action-a-unesp-x-unschool-collaboration-to-activate-sustainable-986f2ec847e0>

